

[Undervisningsministeren.]

kan lægge Ansvaret for den enkeltes Placering over paa Mennesker i et sagkyndigt Udvalg, der har Forudsætningen for at skønne over, om det nu er rimeligt, at man viser netop disse Forfattere den Anerkendelse, som en Understøttelse paa Finansloven nu er.

Altsaa, jeg er i Princippet enig med det ærede Medlem i det ønskelige i at skaffe flere Midler til disse Formaal. Jeg har gjort mig mange Anstrengelser i de Aar, jeg har haft med Tingene at gøre, og jeg synes ogsaa, jeg har opnaaet nogle Resultater paa dette og andre Omraader. Jeg mener, at vi staar inden længe med Mulighed for at skaffe ret betydelige Beløb til Forfatterne i Forbindelse med Bibliotekerne, og jeg er ogsaa meget villig til at overveje Muligheden af at finde et Forum, som repræsenterer virkelig Sagkundskab, til Afgørelse af, hvem der skal optages paa Finansloven, saaledes at vi i højere Grad end hidtil kan fritages for i Rigsdagen at skulle drøfte de enkelte Personers Stilling, hvilket altid er meget ubehageligt, idet Rigsdagen heller ikke har Mulighed for at træffe et egentligt Valg.

Kristen Amby: Jeg vil gerne sige den højtærede Undervisningsminister Tak, fordi han nu stiller sig, som han gør med Hensyn til selve det, Problemet drejer sig om. Saa klart, som det vel kan siges, sagde den højtærede Undervisningsminister, at han ogsaa mente, at et andet Forum med Hensyn til disse Understøttelser end Regering og Rigsdag var heldigere. Saa findes der ogsaa nok en Vej, naar man har Vilje, og det forstaar jeg den højtærede Undervisningsminister har, vel ogsaa belært af de Erfaringer, han har gjort i sit Embede.

Men ellers maa jeg sige, at jeg kan ikke forstaa, at den højtærede Undervisningsminister vil tale udenom, saadan som han gjorde. Jeg er da ikke uvidende om, at man her i Landet støtter Videnskab og Kunst paa mange Maader og med store Beløb. Det ved jeg da vel. Det, jeg har talt om, er noget ganske bestemt. Det er ikke *science*, altsaa den egentlige strenge Videnskab; den kan dog i visse Situationer ogsaa være daarlign støttet. Jeg minder om, at to-tre yngre dygtige, fremragende Videnskabsmænd har maattet tage til Sverige, fordi vi bød dem saa daarlige Kaar her, at de ikke kunde klare sig. Jeg minder i øvrigt ogsaa om, at mange Videnskabsmænd har maattet tage Arbejde uden for deres Videnskab, hvad Videnskaben maaske ikke var tjent med,

for at klare sig. Jeg minder om, at man har set sig nødsaget til at give en Professor, der blev kaldet til et ordinært Professorembede, et ekstraordinært Honorar, for at han kunde faa, hvad han havde i den Stilling, han beklædte forinden. Jeg synes, det var helt rigtigt, jeg ønskede blot, Honoraret havde været større. Men det er dog et Udtryk for, at de Kaar, man giver Videnskabsmændene, ogsaa de fastengagerede, er nu ikke saa forfærdelig straalende her i Landet, som man vil give det Udseende af.

Det, jeg har talt om, er imidlertid den frie Skribentvirksomhed, og det er noget ganske andet. Det er nu engang saaledes, at i ethvert Samfund, men maaske mest i et moderne industrialiseret og mekaniseret Samfund, har denne Form for Aandsvirksomhed, uden hvilken efter min Mening ingen Kultur, heller ikke nogen videnskabelig Kultur, i det lange Løb kan trives, meget ringe Vilkaar. Det er rigtigt nok, at man giver Støtte til Videnskab og anvendt Videnskab, til Eksperimenter, fysiske og kemiske og alt muligt andet, og det er rigtigt, man gør det. Det er maaske ogsaa saa meget lettere at gøre det, fordi man, som Livet nu engang former sig, umiddelbart og hurtigt ser Frugter af det Arbejde, der gøres paa Laboratorier og andetsteds. Den anvendte Videnskab har saamænd ikke saa ringe Kaar. Men jeg minder dog om, at der var ingen anvendt Videnskab blevet, medmindre der havde været frie Aander og frie Tænkere, som havde skabt de Forudsætninger, hvoraf den lever. Det er denne frie Skribentvirksomhed, enten det er en rent litterær eller en filosofisk eller en kritisk, det er den, hvis Kaar jeg har hævdet har været og er alt for ringe. Det er meget rigtigt, at en Mand, der er ved at sulte eller ikke har en Overfrakke, er glad ved at faa 300 Kr., saa han kan faa den Overfrakke, men det er ikke noget Argument for Ordningen, og det er som saadant, den højtærede Undervisningsminister bruger det: man var glad ogsaa for de smaa Beløb. Det er ikke noget Argument, naar det drejer sig om det, vi her taler om.

Saa siger den højtærede Undervisningsminister videre: Der er ogsaa dem, der er saa glade for den offentlige Anerkendelse. Det er jeg meget ked af at den højtærede Undervisningsminister sagde. Jeg kan forstaa, at ved en vis Slendrian og en vis meget uheldig Praksis, hvorefter Anbefalinger af den ene eller den anden Art placerer en Mand paa den særlige Konto, Ministeriet har Ansvaret for, kan man sluttelig faa en Liste som den, vi nu har. Men jeg vægrer mig